

Vasemmistoliitto ry:n lausunto hallituksen esitykseen HE 254/2022 vp eduskunnalle laeiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain, puoluelain, vaalilain 112 ja 143 l §:n sekä kansalaisaloitelain 10 §:n muuttamisesta.

1. Koskien lain voimaan tulemistä

Olemme tyytyväisiä siihen, että lakimuutosten voimaantuloa on lykätty aikaisemmin suunnitellusta vaalien jälkeiseen aikaan.

2. Koskien vaalien kampanjatiliä (vaalirahoituksesta annettu laki 4 a §)

Totesimme aikaisemmassa lausunnossamme esitykseen liittyen, että pidämme vaatimusta kampanjatilistä valtiollisissa vaaleissa hyvänä uudistuksena, joka on linjassa jo nyt vasemmistoliiton ehdokkailleen antaman koulutuksen ja ohjeistusten kanssa. Tulkinnaltaan ongelmallisina olemme pitäneet kuitenkin vielä vaalitilin hallinnointiin ja erityisesti tukiryhmien luonteeseen liittyviä kysymyksiä.

Pidämme hyvänä lähtökohtana sitä, että ehdokkaiden ei tarvitse rekisteröidä tukiryhmiään, sillä tämä nostaisi vaaleihin osallistumiseen kynnystä ja lisäisi vaalikampanjoiden hallinnollista vaivalloisuutta. Käytännössä kuitenkin rekisteröitymättömien tukiryhmien epävirallinen luonne aiheuttaa ongelmia ja epäselvyyttä. Esimerkiksi pankit pääsääntöisesti kieltäytyvät avaamaan tilejä rekisteröitymättömille yhdistyksille. Tällöin kampanjatili on käytännössä avattava yksityishenkilön omana tilinä. Jos ehdokas ei löydä tukiryhmästään tai muusta lähipiiristään tilinhoitajaa, ei käytännössä vaihtoehtoja tilin henkilökohtaiselle hallinnolle ole.

Tästä syystä pidämme tärkeänä esityksen kohtaa, missä todetaan että myös muu muistiinmerkitseminen on hyväksyttyä ehdokkaalta tilanteessa, missä pankki ei ole suostunut avaamaan kampanjatiliä. Tilin luomisesta ei saa tulla kynnystä ehdolle asettumiseen.

3. Koskien kampanja-aikaa, vaaleista ylijääneiden varojen käyttöä ja vaalien ilmoitusvelvollisuuden laajentamista koskemaan myös lainana annettuna vaaliavustusta.

Pidämme esitettyjä lakimuutoksia hyvinä ja vaalien eteen tehtävää työtä ja opastusta selkeyttävinä sekä valvonnan läpinäkyvyyttä lisäävinä.

4. Koskien jäsenäänestyksiä (vaalilaki 112 §)

Suhtaudumme lähtökohtaisesti positiivisesti siihen, että puolueiden toimintamahdollisuuksia ehdokasasettelun suhteen laajennetaan. Toistaiseksi ehdokasasettelussa jäsenäänestysten vaihtoehtoina on ollut ehdokkaita asettavien puolueyhdistysten (aluevaaleissa ja eduskuntavaaleissa piirijärjestöt, kuntavaaleissa kunnallisjärjestöt) kokousten, tai kokousten valtuuttamien hallitusten, suorittama ehdokasasettelu. Tähän on turvauduttu, jos jäsenäänestyksiin ei ole aikarajaan mennessä nimetty koottavaa listaa enempää ehdokkaita.

Käytännössä kuitenkin jää auki, millä tavalla puolueet voivat muuttaa sääntöjään siten, että jäsenistön ”kansanvaltaiset vaikuttamismahdollisuudet” varmistetaan muilla keinoin kuin jäsenäänestyksellä. Käytännön osoittanee puoluekokousten sääntömuutostyö ja PHR:n sekä oikeusministeriön näkemykset uuden lain mukaisesti valmisteltuihin puolueiden sääntömuutoksiin.

5. Koskien 16-vuotiaiden osallistumista Euroopan Unionin kansalaisaloitteisiin (kansalaisaloitelaki 10 §)

Suhtaudumme uudistukseen myönteisesti ja yhdyimme sen tavoitteisiin koskien nuorten poliittisten vaikuttamismahdollisuuksien lisäämisestä.

Ystävällisin terveisin,
Henrik Jaakkola
Poliittinen asiantuntija, Vasemmistoliitto

Politiskt sakkunnig, Vänsterförbundet | Political advisor, Left Alliance

+358 40 500 3380
henrik.jaakkola@vasemmistoliitto.fi
www.vasemmisto.fi